

Vintagemagie

*Met bijzondere dank
voor logistieke steun aan:*

Mona
Libert Paints NV. SA.
Nekkersputstraat 189
B-9000 Gent
Tel. + 32 (0)9 216 88 70
Fax. + 32 (0)9 226 61 81
info@monacoulours.com
www.paintyourselffree.com

Schellaert NV
Dendermondsesteenweg 75
B-9300 Aalst
Tel. + 32 (0)53 77 77 99
Fax. + 32 (0)53 78 33 83
info@schellaert.be
www.schellaert.be

CouleurCouleur
Julie Van Hemelryck
Van Overbekelaan 41
B-1083 Ganshoren
Tel. + 32 (0)472 42 56 79
julie@couleurcouleur.com
www.couleurcouleur.com

*Verder ook onze dank
voor het gebruik van fotolocaties aan:*

Fotografie Caroline Monbaillu
www.monbi.be

Armando Diva Photography
www.armandodiva.com

Vakhandel Wereldwijnen Galerie Cammu
www.galeriecammu.be

Ventilatiesystemen Airbel
www.airbelventilatie.be

Architect Katia Van der Elst
B-Wetteren - Westrem

Colofon

www.lannoo.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

Tekst en realisaties: Willem Fouquaert
Fotografie: Caroline Monbaillu
Grafische vormgeving: Keppie & Keppie

Als u opmerkingen of vragen heeft, dan kunt u contact nemen met onze redactie: redactielifestyle@lannoo.com

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2014
D/2014/45/328 – NUR 450-454
ISBN: 978 94 014 1574 3

Het papier in dit product komt uit verantwoord beheerde bossen, onafhankelijk gecertificeerd volgens de regels van de Forest Stewardship Council.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Vintagemagie

DESIGN RESTAUREREN, RETRO PIMPEN

WILLEM FOUQUAERT

Inhoud

DEEL 1 *Wat heb je nodig*

Gereedschap en materialen
Verven en toebehoren

9

11
23

DEEL 2 *Design restaureren*

33

Meubelen restaureren

35

Kenmerken van vintage design

35

Opfrissen van oude beschermlagen

42

Verwijderen van oude beschermlagen

45

Ontvetten

48

Herstellen en repareren

49

Herkleuren en bijkleuren

56

Herbeschermen

57

Accessoires: de final touch

61

Zitmeubelen restaureren

67

Stoffering reinigen

67

Leder reinigen

80

Stoffering vernieuwen

87

Zittingen vernieuwen

95

DEEL 3 *Retra pimpen*

105

Meubelen pimpen

107

Revintage

107

Vorbereiden

110

Herstellen en bijwerken

117

Herschilderen

122

Elementen toevoegen

140

Extra beschermen

150

Zitmeubelen pimpen

153

Slopen of pimpen?

153

Stof herkleuren

153

Stof pimpen met restjes

156

Woord vooraf

Van kindsbeen af ben ik gepassioneerd door het restylen, opknappen en restaureren van meubelen. In al die jaren heb ik de interesse hiervoor in mijn omgeving alleen maar zien toenemen – en dat is maar goed ook, want we gooien al meer dan genoeg (her)bruikbare spullen weg.

Aanvankelijk had het grote publiek enkel oog voor de restauratie van echte (waardevolle) antieke meubelen. Gaandeweg kwam er ook meer interesse voor het restylen van niet-antieke meubelen. Mijn eerste boek *Meubelmagie*, dat uitkwam eind 2006, was dan ook een schot in de roos... Velen onder jullie hebben er handig gebruik van gemaakt bij het renoveren of restylen van jullie (klassieke) meubelen...

Ondertussen experimenteerde ik volop verder, onder andere met het restaureren en renoveren van designmeubelen uit de jaren vijftig, zestig en zeventig van de vorige eeuw. Maar hiervoor was er een kleine tien jaar geleden nog niet echt veel interesse. Velen onder ons vonden de strakke meubeltjes uit die periode maar niets... en ze zijn bovendien niet eens van vol hout gemaakt! Maar de tijden veranderen, de smaken ook en ondertussen vallen we allemaal

voor de sobere en strakke lijnen van het design van de *sixties*, voor de leuke pastelinten van de *fifties* of de drukke behangmotieven en stoffenprints van de *seventies*!

Het is inderdaad een feit dat de meeste designmeubelen uit die periode niet van vol hout zijn gemaakt, maar van gefineerde blokplaat of vezelplaat. Wil dat zeggen dat ze minder mooi of stijlvol zouden zijn? Zeker niet, maar het wil wel zeggen dat je ze op een totaal andere manier moet restaureren dan de klassieke meubelen, en dat je hiervoor concreet weinig op weg geholpen wordt met mijn boeken *Meubelmagie 1* en *Meubelmagie 2*. Hoog tijd dus om ook hiervoor een handige leidraad te voorzien: het boek *Vintage magie* dat nu voor je ligt.

Jaren hebben we gesproken over renoveren en restylen, over hergebruik... Nu gaan we nog iets verder in het hergebruik en spreken we volmondig over *upcycling*. We beperken ons er niet meer toe om gebruikte spullen een tweede leven te geven, maar we maken zelfs gewoon nieuwe spullen uit afgedankt materiaal... Meubeltjes uit wegwerphout, vloerkleedjes uit afgedank-

te overjassen en noem maar op! In die geest gaan we in dit boek ook meubeltjes *pimpen*. Wat eigenlijk wil zeggen dat we vrij waardeloze meubeltjes en voorwerpen toch nog een tweede leven geven, niet door ze te restaureren of te renoveren, maar door ze volledig om te turnen en een totaal nieuwe, frisse look te geven. Als we bij dit pimpen onze kleuren afstemmen op ons vintage interieur, kunnen we deze gepimpte items daar perfect in integreren. Zo kun je een banaal kastje uit de jaren tachtig of negentig een echte vintage look geven door het gebruik van de juiste kleuren. *Revintage* dus.

Met dit boek proberen we je dus niet alleen de basisprincipes van restaureren van designmeubelen bij te brengen, maar willen we je ook op weg helpen bij het pimpen van al jouw oude spullen in vintage stijl.

Alvast veel decoratieplezier!
Willem Fouquaert

Retra pimpen

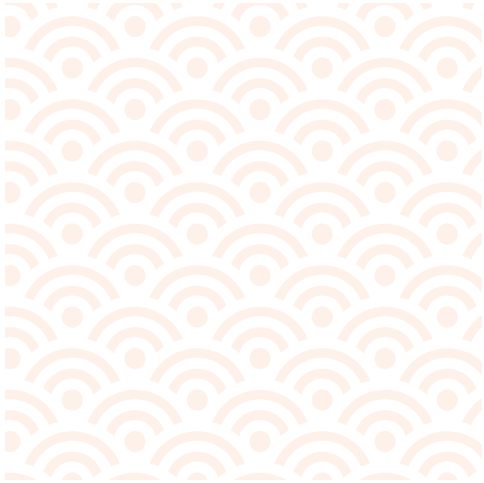
Meubelen pimpen

1 *Revintage*

Retro en retrodesign zijn begrippen die vaak door elkaar gebruikt worden. Ten onrechte, want niet alle retro is design. Vijftig jaar geleden had je, net zoals nu, naast designmeubelen ook gewone klassieke of eigentijdse meubelen in de toen gangbare mode. De ene stijl was al wat verfijnder dan de andere. Zo had je in de fifties veel afgeronde kasten met dikke bolle deuren en in de sixties was naast de designtrend ook (een kopie van) de

Louis XV-stijl erg in trek. Toenmalige klassieke interieurs waren dikwijls aangetrokken met een volledige eetkamer én de zitmeubelen in dezelfde stijl. Die zitmeubelen waren vaak nogal bombastisch, en ze volledig herintegreren geeft vaak een weinig eigentijdse look. Maar misschien is het wel leuk om bepaalde elementen van deze stijl te (her)gebruiken als accent of aanvulling in je hedendaagse of vintage interieur. Zoals we al zeiden in de inleiding, kun je klassieke meubelen 'revintagen', waarmee we bedoelen dat je door het gebruik van de juiste kleuren ze perfect kunt inpassen in een retrodesign- of vintage interieur. Zo kun je gerust een commode uit de fifties of sixties restylen en gebruiken als accent of aanvulling in je eethoek, of een 'Louis XV'-stoeltje of -zetel toevoegen aan je zithoek...

2 Voorbereiden

Oude meubelen die je wilt restylen, moet je eerst voorbereiden. Vooral oude beschermlagen vormen meestal een probleem en worden beter verwijderd.

- Oude verflagen hoef je uiteraard niet altijd te verwijderen. Als ze nog in goede staat zijn, kun je er gewoon op verder werken (uiteraard na een grondige schuur- en schoonmaakbeurt). Zijn de oude verflagen echter in slechte staat (er zitten blazen in, het zit vol met ongewenste aflopers enz.), dan verwijder je deze lagen beter eerst.
- Vernislagen verwijder je het best altijd. Vernis vormt immers een vrij gladde ondoordringbare, bijna verglazende laag, en zelfs met de beste hechtingsprimer zal de aanhechting van je verf minder goed zijn dan wanneer je schildert op een 'open' ondergrond. Dus zeker voor gebruiksmeubelen is de boodschap wel degelijk: eerst de vernis verwijderen!

Verwijderen van oude verf en vernis

Verf en vernis kun je op veel manieren verwijderen of laten verwijderen, maar als je het zelf doet, is de veiligste en handigste manier (net zoals bij de echte designmeubelen) het gebruik van een afbijtmiddel of decapant.

- De klassieke decapant die je in de handel aantreft, is een gelachtig mengsel dat zich gemakkelijk laat aanbrengen.
- Breng het afbijtmiddel aan met een oud penseel.
- Laat het afbijtmiddel 10 à 15 minuten inwerken. Je zult zien dat de oude verf of vernis begint los te komen, te craqueleren en blaasjes te vormen. Op dat moment is het meestal aangewezen om nog een tweede laag decapant aan te brengen (over de al aanwezige laag) en weer 10 à 15 minuten te laten inwerken. Bij dikke verflagen volstaat één laagje bijna nooit.
- Verwijder hierna de losgekomen verf of vernis met een plamuurmes of (nog beter) met een prop grove staalwol.
- Kleverige restjes in hoekjes en kantjes kun je heel gemakkelijk weggrijpen door het meubel of voorwerp nog eens af te wassen met white spirit of cellulosethinner. Gebruik hiervoor een keukensponsje of een poetsborsteltje.

Sommige vernissen zijn zo sterk en hardnekkig dat ze bijna niet op te lossen zijn, toch niet op de hiervoor omschreven werkwijze. Voor sommige hardnekkige vernislagen (industriële twee-componentenlak, celluloselak enz.) zul je dus nog een extra trucje moeten toepassen. Wanneer je merkt dat de vernis niet oplost door het gewoon met de decapant in te strijken, moet je het meubel inpakken. Dit is vrij eenvoudig: strijk het een paar keer vlug in met afbijtmiddel en omwikkel het dan onmiddellijk met plastic of plasticfolie. Hierdoor rem je de vluchtigheid van het decapeermiddel af, waardoor het niet verdampst en dus blijft inwerken. Laat het meubel gerust een paar uur ingepakt zitten. Je zult merken dat het verwijderen van de verf- of vernislaag daarna veel gemakkelijker gaat.

Vernis af verf wegschuren

Meubelen uit de jaren vijftig en zestig hebben vaak een minder sterke vernislaag dan de recentere exemplaren. Bovendien zijn de vernissen vaak ook al verweerd en versleten. Als je bovendien toch van plan bent om het meubeltje te schilderen en dus niet naturel te houden, dan hoeft de voorbereiding niet altijd zo drastisch te zijn. Dat betekent dat grondig schuren in veel gevallen al zal volstaan. Wanneer je schildert, gaat het er immers om een zo goed mogelijke hechting te hebben en met de huidige krachtige primers lukt dat meestal ook als de meeste vernis weggeschuurd is.

Het wegschuren van een oude vernislaag of het bijwerken van een verflaag zal helaas niet lukken met de hand. Hiervoor kun je dus een schuurmachientje gebruiken. Schuur eerst met grof schuurpapier (bijvoorbeeld 180); nadien kun je dan afwerken en mooi glad schuren met een fijnere korrel (240 of zelfs hoger).

Ontboenen

Wanneer je een geboend meubel opnieuw wilt decoreren, moet je eerst de oude boenwaslaag verwijderen. Je doet dit door het meubel in te strijken met een oplosmiddel (zoals white spirit of terpentijn). Gebruik hiervoor een oud penseel, een poetsborstel of een schuursponsje. Je zult zien dat het oplosmiddel de oude lagen boenwas oplost, maar dat deze lagen ook weer vlug hard worden. Logisch, want het oplosmiddel is vluchtig en verdampt dus snel. Daarom is het belangrijk dat je onmiddellijk de opgeloste was verwijderd met een prop staalwol. Is de prop staalwol vuil en verzadigd, gooi die dan gewoon weg en neem een nieuwe. Gebruikt liefst staalwol type 0 (maar met 1 of 00 lukt het ook). Wanneer het meubel of voorwerp zeer vet is of er dikke korsten oude was op zitten, zul je de bewerking meermaals moeten herhalen. Je kunt ook je toevlucht nemen tot een speciale ontboener. Dergelijke producten zijn doorgaans iets minder vluchtig dan een gewoon oplosmiddel.

Fijn schuren van de ondergrond

Als de oude vernis is verwijderd, kun je beginnen met het fijnere werk. Een eerste stap is het schuren van de ondergrond.

Bloot hout schuren doe je voornamelijk om de opstaande vezels weg te krijgen en de nerven weer mooi bloot te leggen. Kleine verfrestjes die hier en daar bleven zitten, schuur je dan meteen ook weg.

Nog geverfde meubelen schuur je eerst en vooral om ongewenste oneffenheden te verwijderen en het oppervlak vuil- en vetvrij maken. Bovendien verbetert dit ook de hechting, vooral wanneer je zaken wilt overschilderen die voorheen in hoogglans geverfd waren. Indien het oppervlak te blinkend (en dus glad) is, zal de verf die je wilt opbrengen, immers moeilijk hechten.

Voor deze laatste voorbereiding gebruik je weer relatief fijn schuurpapier (korrel 240 of hoger). Schuur nu bij voorkeur met de hand, want het is vooral de bedoeling om alles glad te zetten en niet om hele lagen te verwijderen.

3 *Herstellen en bijwerken*

Soms hebben oude meubelstukken ook wel wat reparatie nodig. Vaak voorkomende problemen zijn wiebelende stoelen, losgekomen laden, barsten en scheuren in het hout, loszittende fineerlagen en noem maar op. We kunnen natuurlijk niet alles weer als nieuw maken en dat hoeft ook niet, maar bepaalde dingen moet je echt wel herstellen om het meubel weer bruikbaar te maken.

Stoelen

Niets is zo vervelend als een wiebelende stoel. De oorzaak hiervan is eigenlijk heel simpel en het is al bijna even simpel om het op te lossen: de lijmverbindingen waarmee de stoel verlijmd is, zijn losgekomen. Het volstaat om ze opnieuw te lijmen. Hoe pak je dit aan?

- Probeer de loszittende stukken zo goed mogelijk uit elkaar te halen. Zo kun je de oude lijmresten ook eerst verwijderen voordat je nieuwe lijm aanbrengt.
- Breng nieuwe lijm aan op de verbindingen. Wanneer de verbindingen 'bloot' zijn, is dit natuurlijk geen enkel probleem. Wanneer de verschillende stukken echter nog aan elkaar zitten, zul je moeten proberen om toch nieuwe lijm in de verbinding te laten lopen. Je kunt dit doen door wat lijm rond de verbinding aan te brengen en daarna de stoel omgekeerd of op zijn zijkant te plaatsen zodat de lijm in de verbinding kan lopen. Beweeg de loszittende stukken ook even wat heen en weer. Dat helpt om de lijm op de juiste plaats te krijgen.

- Voor dergelijke reparaties is polyurethaanhoutlijm de beste keuze. Deze lijm zal zwellen en uitzetten bij het drogen. Dit is mooi meegenomen voor oude meubelen, omdat daar de verbindingen meestal wat los zitten door krimp of slijtage. Op deze wijze wordt alles weer goed opgevuld en krijg je een prima hechting.
- Als de lijm is aangebracht, moet je wel klemmen op het meubelstuk plaatsen om voldoende druk te kunnen zetten en vooral om de loszittende delen op hun plaats te houden en te voorkomen dat ze gaan verschuiven door het uitzetten van de lijm. Gebruik hiervoor lijmknachten en/of eventueel een spanband.
- Na droging (24 uur) is de verbinding hersteld. Meestal zal er een ophoping zijn van overtollige uitgeharde lijm rond de verbinding (die door de druk van de klemmen naar buiten is gedruwd). Deze kun je verwijderen met een vijl, een steekmes, schuurpapier enz.

Andere kleine herstellingen

Sommige beschadigingen, zoals afgebroken of ontbrekende stoelpoten, kun je als leek niet altijd zelf oplossen, maar andere zaken zijn dan wel weer heel gemakkelijk te herstellen.

- **Afgebroken hoeken en kanten.** Dergelijke hoekjes zijn meestal eenvoudig weer aan te lijmen. Als je niet over het originele stukje beschikt, kun je er meestal wel eentje zagen uit een stukje hout. Breng het stukje aan met wat lijm en plaats een klem om het op zijn plaats te houden (zie hiervoor). Wanneer je geen klem kunt gebruiken door de vorm of afmeting, kun je het stukje ook vastspijkeren met een klein en vooral heel dun nageltje om het tijdens het droogproces op zijn plaats te houden. Wees hier echter zeer voorzichtig mee, want kleine stukjes hout splitten heel vlug. Je kunt het nageltje nadien weer verwijderen (je moet het kopje dus wel laten uitsteken) of het met een scherp voorwerp volledig in het hout drijven zodat het kopje niet meer zichtbaar is.

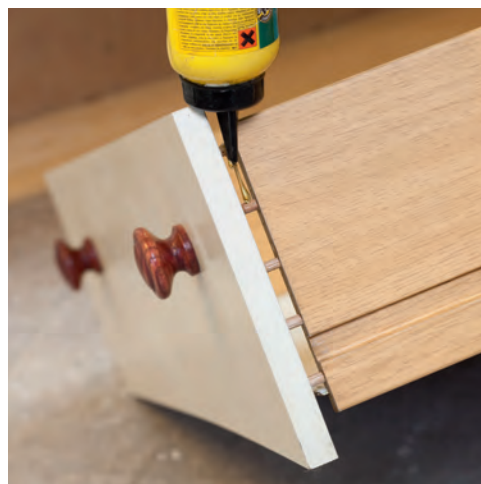
- **Ontbrekende hoeken en kanten.**

Net zoals bij designmeubelen, zul je ook hier regelmatig moeten improviseren. De afgebroken brokjes en splinters zijn immers niet altijd bewaard gebleven. Plamuren is hier de oplossing. Net zoals voor een designmeubel gebruik je hier een tweecomponentenplamuur. De kleur van de plamuur speelt hier uiteraard geen rol, want je schildert nadien toch alles over.

- **Losgekomen fineer.** Stukjes fineer die loszitten, kun je eenvoudig weer vastplakken. Gebruik hiervoor een gewone witte houtlijm (die niet zwelt) en druk voldoende lang aan.
- **Losgekomen laden.** Een losgekomen lade lijm je weer, net zoals je dat bij een stoel zou doen.

- **Klemmende laden.** Een lade die klemt, is een courant probleem. Vaak zijn de plankjes van de zijkanten van de lade gewoon wat kromgetrokken door de luchtvochtigheid. Het volstaat meestal om met behulp van een zware schuurmachine de lade wat bij te schuren (bijvoorbeeld met een bandschuurmachine).

Bijwerken met plamuur

Na de eventuele herstellingen kun je starten met het wegwerken van de laatste oneffenheden. Hoe ver je hierin gaat, hangt eigenlijk van jezelf af. Als je putjes en barstjes in de ondergrond storend vindt, werk ze dan gewoon bij met plamuur. Hier heb je niet per se tweecomponentenplamuur voor nodig; het lukt ook prima met een gewone acrylplamuur. Bramen en aanzetten zul je nog wel weer glad moeten schuren na droging.

4 Herschilderen

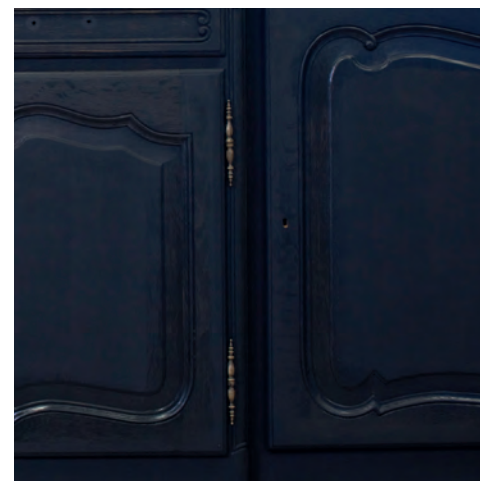
Primers

Een primer of grondlaag zorgt voor een betere hechting van de verflagen. Soms hebben primers ook nog een andere functie, zoals het isoleren of afsluiten van vuile vlekken (bijvoorbeeld roest). Kies de primer die je gaat gebruiken dus zorgvuldig met het oog op het meubel dat je wilt schilderen:

- Nieuw hout kun je behandelen met een gewone primer voor hout. Je mag gerust voor een watergedragen primer kiezen.
- Oude meubelen met vuile vlekken zoals roestplekken (van oude nagels en schroeven), inktvlekken, schimmelsporen enz. behandel je met een isolerende primer. Doe je dit niet, dan is de kans heel groot dat die vuile vlekken naar het eindoppervlak zullen 'migreren' en weer zichtbaar worden in je verfwerk (zoals een roetvlek op een oude schouw die steeds weer door de verf heen komt).

- Gladde oppervlakken, van bijvoorbeeld kunststoffen of formica meubeltjes, en ook geverniste meubelen behandel je dan weer beter met een hechtingsprimer. Deze soort primer is speciaal gemaakt voor een goede hechting op gladde oppervlakken. Uiteraard is het hier van groot belang om alles eerst goed te ontvetten.

Tegenwoordig worden primers vaak aangekleurd in de kleur van de eindlaag. Vooral bij het gewone strakke schilderwerk is dit interessant, omdat je hierdoor soms een verflaag (en dus tijd en geld) kunt uitsparen.

Verf kiezen en aanbrengen

Tot enkele jaren geleden werd er heel veel met synthetische (oliehoudende) verven gewerkt. Vooral schilders hadden daar een voorkeur voor, omdat door de trage droging borstelstrepen of blaasjes van rolletjes voor een groot stuk weer in elkaar lopen en dus verdwijnen bij het drogen. Gelukkig komt hier nu toch stilaan verandering in en worden er meer en meer watergedragen lakken gebruikt. Ze zijn even sterk als de synthetische lakken, maar ze drogen sneller en daardoor kun je vlugger doorwerken. Bovendien zijn ze veel minder ongezond, veel aangener om mee te werken en veel minder belastend voor het milieu. De laatste jaren zijn deze watergedragen verven ook sterk geëvolueerd op het vlak van de 'vloei'. Met het juiste gereedschap krijg je nu met een acryllak vrijwel even strak schilderwerk als met een synthetische lak.

